

Samling af Afgørelser

Sag C-591/17

Republikken Østrig
mod
Forbundsrepublikken Tyskland

Domstolens dom (Store Afdeling) af 18. juni 2019

»Traktatbrud – artikel 18 TEUF, 34 TEUF, 56 TEUF og 92 TEUF – en medlemsstats lovgivning, hvorefter personbiler pålægges afgift for anvendelse af infrastrukturen – situation, hvor ejere af køretøjer, der er indregistreret i denne medlemsstat, fritages for motorkøretøjsafgiften med et beløb svarende til infrastrukturafgiften«

1. *EU-ret – principper – ligebehandling – forskelsbehandling på grundlag af nationalitet – forbud – en medlemsstats lovgivning, hvorefter personbiler pålægges afgift for anvendelse af infrastrukturen – fritagelse alene for ejere af køretøjer, der er indregistreret i den pågældende medlemsstat – ikke tilladt (Art. 18 TEUF)*

(jf. præmis 46, 49-51, 54-57, 60, 69 og 78)

2. *EU-ret – principper – ligebehandling – forskelsbehandling på grundlag af nationalitet – forbud – afgift på personbilers anvendelse af infrastrukturen – afgiftens udformning og anvendelse – forskellig behandling af personer, der overtræder færdselsloven, alt efter, hvor køretøjet er indregistreret – sikkerhedsstillelse, der pålægges ejere af køretøjer, der er indregistreret i en anden medlemsstat – lovlig – betingelser (Art. 18 TEUF)*

(jf. præmis 94, 103 og 109)

3. *Frie varebevægelser – kvantitative restriktioner – foranstaltninger med tilsvarende virkning – en medlemsstats lovgivning, hvorefter personbiler pålægges afgift for anvendelse af infrastrukturen – foranstaltning, der hindrer adgangen til det nationale marked for varer, der hidrører fra andre medlemsstater – ikke tilladt – begrundelse – foreligger ikke (Art. 34 TEUF)*

(jf. præmis 120, 127 og 132-134)

4. *Fri udveksling af tjenesteydelser – restriktioner – skattelovgivning – en medlemsstats lovgivning, hvorefter personbiler pålægges afgift for anvendelse af infrastrukturen –*

øgede omkostninger for tjenesteydelser, der leveres af tjenesteydere med hjemsted i en anden medlemsstat – foranstaltning, der hindrer adgangen til det nationale marked for leverandører og modtagere af tjenesteydelser, der hidrører fra en anden medlemsstat – ikke tilladt – begrundelse – foreligger ikke
(Art. 56 TEUF)

(jf. præmis 135, 144 og 149)

5. *Fri udveksling af tjenesteydelser – traktatens bestemmelser – anvendelsesområde – en medlemsstats lovgivning, hvorefter personbiler pålægges afgift for anvendelse af infrastrukturen – afgifter på vejanvendelse for tunge køretøjer – forskellig behandling af transportvirksomheder, der er indregistreret i en anden medlemsstat – nationale transportvirksomheder indrømmes en kompensation for denne afgift – ugunstig situation for udenlandske transportvirksomheder – ikke tilladt*
(Art. 92 TEUF)

(jf. præmis 141, 143, 161 og 162)

Resumé

Den tyske vignet for personbilers anvendelse af forbundsveje er i strid med EU-retten

I dommen i sagen Østrig mod Tyskland (sag C-591/17), der blev afsagt den 18. juni 2019, fastslog Domstolens Store Afdeling inden for rammerne af et traktatbrudssøgsmål anlagt af Republikken Østrig i medfør af artikel 259 TEUF, at Forbundsrepublikken Tyskland havde tilsidesat artikel 18 TEUF, 34 TEUF, 56 TEUF og 92 TEUF ved at indføre en infrastrukturafgift for personbiler og en fritagelse for motorkøretøjsafgift, der mindst svarede til størrelsen af infrastrukturafgiften, til fordel for ejere af køretøjer, der var indregistreret i Tyskland. Til støtte for søgsmålet havde Republikken Østrig fremsat fire klagepunkter. Det første og det andet klagepunkt vedrørte en tilsidesættelse af artikel 18 TEUF som følge dels af den samlede virkning af infrastrukturafgiften og fritagelsen for motorkøretøjsafgift for køretøjer, der var indregistreret i Tyskland, dels af infrastrukturafgiftens udformning og anvendelse. Det tredje klagepunkt vedrørte en tilsidesættelse af artikel 34 TEUF og 56 TEUF som følge af samtlige af de under det første og det andet klagepunkt kritiserede foranstaltninger. Det fjerde klagepunkt vedrørte en tilsidesættelse af artikel 92 TEUF som følge af den samlede virkning af infrastrukturafgiften og fritagelsen for motorkøretøjsafgift for køretøjer, der var indregistreret i Tyskland.

Vedrørende det første klagepunkt om tilsidesættelse af artikel 18 TEUF som følge af den samlede virkning af de omtvistede nationale foranstaltninger fastslog Domstolen indledningsvis – efter at have konstateret, at der ud fra såvel et indholdsmæssigt som et tidsmæssigt synspunkt bestod en forbindelse mellem de omtvistede nationale foranstaltninger, der begrundede en samlet vurdering efter EU-retten – at der forelå en forskelsbehandling på grundlag af nationalitet. I denne henseende bemærkede Domstolen navnlig, at for så vidt angik opkrævningen af den pågældende afgift pålagdes alle brugere af de tyske motorveje at betale infrastrukturafgift, uafhængigt af det sted, hvor deres køretøj var indregistreret. Ejere af køretøjer, der var indregistreret i Tyskland, blev imidlertid indrømmet en fritagelse for motorkøretøjsafgift med et beløb, der mindst svarede til størrelsen af det beløb, som de skulle betale i infrastrukturafgift, således at den økonomiske byrde af sidstnævnte afgift de facto alene påhvilede ejere og førere af køretøjer, der var indregistreret i en anden medlemsstat end Tyskland. Som følge af de omtvistede nationale foranstaltninger, sammenholdt med hinanden, syntes disse sidstnævnte ejere og førere, som

anvendte de tyske motorveje, således at blive behandlet på en måde, der var mindre gunstig end den måde, hvorpå ejere af køretøjer, der var indregistreret i Tyskland, blev behandlet, for så vidt angik anvendelsen af disse motorveje, og dette på trods af, at de befandt sig i sammenlignelige situationer med hensyn til denne anvendelse. Ifølge Domstolen medførte denne forskel det samme resultat som en forskelsbehandling på grundlag af nationalitet.

Domstolen bemærkede, at medlemsstaterne ved indførelsen af motorkøretøjsafgifter imidlertid bl.a. skal overholde ligebehandlingsprincippet, således at fremgangsmåden for anvendelsen af disse afgifter ikke udgør et middel til forskelsbehandling.

I kraft af det frie valg, som medlemsstaterne råder over med henblik på at fastlægge finansieringsmåden for deres offentlige infrastruktur, har de ganske vist mulighed for at ændre ordningen for finansiering af deres vejinfrastruktur, forudsat at denne ændring overholder EU-retten, herunder det i artikel 18, stk. 1, TEUF fastsatte princip om forbud mod forskelsbehandling. Domstolen konkluderede imidlertid, at den omhandlede mekanisme med kompensation gennem afgiftsfritagelse var udtryk for forskelsbehandling af ejere og førere af køretøjer, der var indregistreret i andre medlemsstater end Tyskland, eftersom Forbundsrepublikken Tyskland ikke havde været i stand til at påvise, at nævnte mekanisme opfyldte det formål, som denne medlemsstat havde gjort gældende, om en overgang fra en finansieringsordning af infrastrukturen via skatten til en ordning, der finansieredes af samtlige brugere, idet den nedsættelse af motorkøretøjsafgiften, som nævnte medlemsstat havde indført, i praksis medførte indrømmelse af en fritagelse for infrastrukturafgiften til fordel for ejere af køretøjer, der var indregistreret i Tyskland.

For så vidt angik det andet klagepunkt vedrørende tilsidesættelse af artikel 18 TEUF som følge af infrastrukturafgiftens udformning og anvendelse bemærkede Domstolen, at den omstændighed, at de forhold, som udgjorde visse overtrædelser, såsom ufuldstændig betaling af afgiften eller ukorrekt afgivelse af oplysninger, kun kunne konstateres hos ejere og førere af køretøjer, der var indregistreret i andre medlemsstater end Tyskland, ikke underbyggede Republikken Østrigs udsagn om, at disse bestemmelser i altovervejende grad tog sigte på sidstnævnte ejere og førere. Domstolen fastslog således navnlig, at formålet om at sikre betalingen af de bøder, som blev pålagt lovovertrædere, der anvendte et køretøj, der var indregistreret i en anden medlemsstat end Tyskland, som forfulgtes med muligheden for at kræve, at disse stillede sikkerhed, begrundede den forskelsbehandling, der fulgte heraf med hensyn til disse lovovertrædere og de lovovertrædere, der anvendte et køretøj, der var indregistreret i Tyskland, og at denne foranstaltning ikke var uforholdsmæssig i forhold til det nævnte formål.

Hvad angik det tredje klagepunkt om tilsidesættelse af artikel 34 TEUF og 56 TEUF udtalte Domstolen, at de omtvistede nationale foranstaltninger kunne hindre varer med oprindelse i andre medlemsstater adgang til det tyske marked. Infrastrukturafgiften, som reelt alene blev pålagt de køretøjer, der transporterede disse varer, kunne nemlig øge transportomkostningerne og dermed disse varers pris, hvilket således påvirkede deres konkurrenceevne.

Domstolen bemærkede endvidere, at de omtvistede nationale foranstaltninger kunne hindre leverandører og modtagere af tjenesteydelser, der kommer fra en anden medlemsstat, adgang til det tyske marked. Infrastrukturafgiften kunne nemlig som følge af fritagelsen for motorkøretøjsafgift, der var en del af de omtvistede nationale foranstaltninger, dels øge omkostningerne for de tjenesteydelser, der blev leveret i Tyskland af disse leverandører, dels øge omkostningerne forbundet med disse modtageres besøg i denne medlemsstat for at modtage en tjenesteydelse dér.

Hvad endelig angik det fjerde klagepunkt om tilsidesættelse af artikel 92 TEUF fremhævede Domstolen ligeledes, at eftersom de omtvistede nationale foranstaltninger fuldt ud kompenserede for den nye byrde, som udgjordes af infrastrukturafgiften, der skulle betales af samtlige transportører, i kraft af den fritagelse for motorkøretøjsafgift, der mindst svarede til den betalte infrastrukturafgift, som indrømmedes de tyske transportvirksomheder, men ikke de udenlandske, forringede de vilkårene for de udenlandske transportvirksomheder i forhold til de tyske transportvirksomheder. Det blev derfor fastslået, at de omtvistede nationale foranstaltninger var i strid med artikel 92 TEUF.